

వీరిమధ్య
 తపోధర్మము
 కలిసిపోయి
 1813 సం
 1924

1808.
 నవంబరు 24

గ్రంథాంతమున:-

సీ॥ అనివరాహస్వామి యష్టాంగ యోగసా
 ర్థముల్ భూదేవి కథికదమను
 చెప్పినాడని సూతుఁ డప్పుడా శౌనకా
 దులకు బోధించె సంతోషమెనఁగ
 ననియిట్లు తరిగొండహరికటాక్షమున ను
 బ్రహ్మణ్యగురుకృపం బన్నగాది
 విభుచెంత నింజేటి వెంగమాంబ వసించి
 యీకృతి రచియించె నిదియు వ్రాసి

గీ॥ చదువువారును వినువారు జన్మకర్మ
 జలధి తరియింతు రీకథ సారమగుచు
 శ్రీగురునిపాదయుగళి కర్పితమునగుచు
 నురి మీదఁ బ్రకాశించి యుండుఁగాత ॥

ఈసీసమందలి వాక్యములచేనిది శ్రీతరిగొండ వెంగమాంబ చేతనే రచి
 యింపఁబడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈమెవ్రాసినయితరకృతులందెందును దీనివ్రశంస
 గానరాదు. ముముక్షువై జీవితమంతయు భక్తిప్రవణముగను బాంశూర్థికము
 గను గడపిన కతమున నీమెయే యీకృతిని రచించియుండనోవు. ఇయ్యది
 యోగాభ్యాసనాన క చిచ్చుల కల్పంతముపయోగకారి. ఈమె చరమదశయందీ
 కృతిని రచించియుండనోవు. సీతారామాంజనేయాది కృతులందు యోగాభ్యాస
 విషయములున్నను చిందు వివరముగ ననుభవక్రమమున దెల్పఁబడియున్నవి.

కృష్ణార్జున సంవాదము (S, No. 7410 c)

Substance Palm leaf; Size 18×1½ inches; Leaves 13 Line 9;
 character Telugu; Condition injured; complete.

ఇదియు పె రెండు గ్రంథములవలె శ్రీకాళహస్తిరాజాగారిపుస్తక భాండా
 గారమునుండితేఱబడిన తాళపుత్రములలోనిదే. ఇందలికథ గయోపాఖ్యానము.
 ద్విపదకావ్యముగానున్నది. ఇందు గ్రంథకర్తయెవరో తెలియరాకున్నది. గ్రం
 థాదిని గ్రంథాంతమునగూడ కర్తకొనుటబడలేదు. శైలిసరళము. గ్రంథము

పోతన ప్రణీతభాగవతమునే యాధారముగ ననుసరించి వ్రాసినట్లు గ్రంథస్థైర్యి బట్టి తెలియుచున్నది.

గ్రంథశైలి తెలియుటకు భీష్మసవళుట్టము క్రిందనీయబడినది.

“శ్రీలనాధీశ చిదచిత్త్రకాశ | కాలకర్మాతీత కరుణానమేత |
శరణాగతత్రాణ సత్యకల్యాణ | పరమపదస్థాన భక్తనిధాన |
సురుచిరశిఖింఘ జూటపందమరి | యురుపుష్పదామంబులు భయపార్వముల |
నొరయుచుభుజములం దుయ్యాలలూగఁ | బరిశోభితంజై న బంగారువలువ |
సాగనుహూయల్ మీరు చుంగులుజార | వగమించుకనులతో వరకృపారసము |
శృంగారరసముతో న్నేహంబుఁజేయ | మంగళప్రదమైన ముత్తి జేయుచును |
అరలేనివన్నెకా ఁడనబృథతోడఁ | దిరుగుచున్నట్టి నీ దివ్యరావంబు |
వెలసి నామదిని నా వేళించియెపుడు | వెలుగుచువేదాంత వేద్యమెయుండు!”

* * * * *

“సరుతోడనుభయనే నామధ్యభూమి | నరదంబునిల్పినె య్యముననవుచును |
పరుల సర్జనునకే ర్పడఁజూపిచూచి | పరగఁదచ్చతుభూ పాలాయువులకు |
వంచించుచునుబంధు వధనేయలేక | చంచలాత్మకుండైన శక్రపుత్రునకు |
ఘనవరయోగప్ర కాశంబులెల్ల | వినుపించిచూపునీ విశ్వరూపంబు |
దినమునుజేనుచిం తించినంతోష | వసధినోలాడుచు వర్తింతునిచట |
తురగరింఖాముఖో ధూతపరాగ | మరుదుగానిటలాల కాళిపై మెరయ |
శ్రమబిందుకణకణ నయ క్తవదన | కమలంబుదీపింప గావిజ్ఞుభించి |
ఘనముగారథఘోట కములరోప్పచును | మునికోలఁద్రిప్పచు మొనసిపార్థునకు |
నువ్వుంగిసారథ్య మొనరింపుచుండి | యప్పుడునాశరాహతిచేతనొచ్చి |
కుప్పించియెగసిన కుండలద్యుతులు | గప్పిభూమ్యంతరి యములతోభింప |
వరువెత్తబ్రాజలో పలి యజాండముల | బరువునధారుణీ భాగంబు గదల |
వరవక్రమునుబూని వచ్చువేగమున | బరువడిహాటకపటమొప్పజార |
నగుబ్రాహ్మజేయకు నాబలంబును | ముగిడియర్జునుడున మృతముగాఁదిగన |
చలముతోభీష్ముని బంధిజయంబు | వెలయనీకీచ్చెద విజయ రమ్మనుచు |
కరికిలంఘించుసిం గంబుచందమున | తెలిలి నాకడకర్ణ దెంచునీమూర్తి |
మనముననుంచినీ మాయాల్గడతం | నని యిట్లువినుతిగది యపుణ్ణు దలచె

వ్రాసిన
మొదలు

ఉ॥ కాయముమీదియాన తనకైన జనముల మీదియాశలుక్ |
మాయని నిశ్చయించి తనమానస మంధును ముక్తిసాధనో |
పాయముఁ జేసి నద్గురుని పట్టుగ నమ్మియు మోహపాశముల్ |
కోయక ముక్తిరాదు తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

ఉ॥ ఇట్టిశరీరముందు నదు లెప్పుడు శ్రీయక పాటఁగా మఱిక్ |
బుట్టినభూమిలోపలఁ ద్రిమూర్తులు నుండఁగ గాననేరకక్ |
బట్టుగ తీర్థయాత్రలకు బామరులెల్లను బోయియూరకే |
గొట్టుపడంగనేల తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

చ॥ మన సొకశుద్ధిలేక ఘనమాయకు లోబడియుండి నీళ్లలో |
మునిగి శరీరమున్న దనిపొందుగ నందఱు చూచుచుండగా |
కను లటు తేలవేసి కరకంజములక్ ముకుళించి మంత్రముల్ |
గొనిగిన ముక్తిరాదు తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

ఉ॥ వెన్నయు జేతఁ బట్టుకొని వేమరు నేయని కూయనేటికో |
పన్నుగ బొందిలోన ఘనభక్తిని జీవి జపంబుసేయఁగా |
నెన్నుచు వ్రేళ్లు సారెకును నేర్పడ నెప్పుడు గాఢమంత్రముల్ |
కొన్ని భజింపనేల తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

16

ఉ॥ ముందటిదోవగానకను మూర్ఖులునై బలుజవ్వనంబునక్ |
నుందరులైన భామినులఁజూచి మనంబు నవేక్షిసేయఁగా |
నిండెలుసేయుచుక్ బరుల నేరము లెన్నఁగఁ దాము బుద్ధివోఁ |
గుందుచు నుందురయ్య తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

10

ఉ॥ నిన్న నె కంటి నీమహిమ నీరజలోచన దివ్యజేజి నీ |
సన్నిధి దగ్గరాయెను విచారము మానెను ముక్తిగల్గె నా |
పన్నుగ నివ్వధంబునను భావములోపల నీదుమూర్తిగ X |
నొన్నడ భాగ్యమయ్య తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

10

ఉ॥ ఎలమిని పెంపుసాంబాదవ నిండెటివంశజుడై నవెంకటా |
చలవఱినామధేమునినిజాంగన వెంగమ సత్కవీంద్రులి |
స్థూల ముదమంద పితృతకము రచియించి యొనంగె మీకుఁ గో |
ర్తులు సమకూర్పవయ్య తరికొండన్మసింహ దయాపయోనిధి ॥

10

తరికొండన్మసింహశతకము సంపూర్ణము - శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఉ॥ భోధశరీరుఁ జేరి తనబొందిన నుండుమహాత్ముఁ గాంచి బల్ |
సాధుల సేవ జేయుచును జాలఁగ నింద్రియకా మానుచున్ |
మాధవు నాత్మ నెన్నుచును మున్నవిభుం డటుమ ర్త్యకోటిపైఁ |
గ్రోధము నిల్పఁబోడు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 83

ఉ॥ భేదము లేక సర్వము నభేదముగాఁ బరిమాణపూర్ణుడై |
బాధకదేహమందు బహుభావము దోచి సదాస్వరూపుడై
మోదముఁ జెందుచుండఁగను బొందుగ నానుధ జీవి కింక కా
కోదర మంత గోళుల దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 84

ఉ॥ ముట్టనిదూర మేగి యట మూఁడుదివంబులు శైటనుండి యా
ముట్టెడఁ బాప బూని బహుముఖ్యతరంబుగ బొంది లోఁ
బట్టుగ ముంచివేసినను బన్నుగదేహికి ముట్టుపోవునె |
గుట్టకటుండఁగాను దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 85

చ॥ ఇదివరదాక దేహములు నెన్నిధరించితి నెన్నిపోయెనో |
మది నినుఁ బాయనేరకన్ మాయనుదానికి కిక్కియుంటి నీ |
పదములు నేడు గంటి హరి పట్టుగ నా కిటుబ్రహ్మవిద్యలోఁ |
గొదవలు సేయకయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 86

ఉ॥ మర్కటరాజపాల నిను మానసమందుఁ దలంచి పుణ్యముల్ |
శర్కర పాలు వెన్నయును జాలభుజించినరీతి దోచు నో |
యర్కకులాభిచంద్ర బలుయాకలి దీరును రాఘవేంద్ర నా |
కోర్కెలు చెల్లెనయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 87

ఉ॥ పాటగునన్నమున్విడిచి పత్రము లెప్పుడు మేయనేల బల్ |
యేటికి కట్ట వేసినను నెన్నిదినంబులు నిల్చుదోయముల్ |
బూటక మంతె కాదె మరిపొందుగ జన్మము లెత్తులెల్ల యీ |
కూటికిఁగాదె స్వామి తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ||

ఉ॥ భోగము భాగ్యము గలిగి పూర్వము నెవ్వరికైనఁ బ్రేమతోఁ |
ద్యాగగుణంబు గల్గియును దానము సేయగలేనిగానిచే |
దాఁగి దరిద్రభూత మటు లెప్పక నేటికి వెంటనంటె నూ |
కో గతి యెవ్వరంద్రు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి || 89

చ॥ సరసము నీతి సాహసము జాణతనంబును మేల్పిమ్మనుకొన్ ।
బరమప్రతివతాగుణము తాళిమి బు

... ...
... ...

68

ఉ॥ నీతికి లోనుగాక పరనిందలు నేయుచు నెల్ల కాలముకొన్ ।
ఘాతుకబుద్ధి మానకను గల్గులు వల్కుచు

69

ఉ॥ కల్గరి కేల నిక్కమును ఘాతకను ద్రుంచి కేల ధర్మముకొన్ ।
సంగి కేల నీతులును బావశరీరున కేల మోక్షము

70

ఉ॥ ముక్తికి కాటని కేమిటికి ముక్తిడిదానికి ముక్కులేల బల్ ।
గుడ్డల కేల చల్వలును గుక్కల కేలను జీనిపల్ల

71

ఉ॥ మిందులవంటిభాగములు మేఘమువంటిది రాజచిత్తముకొన్
మందునిధంబు

72

చ॥ గరిమెను హానివృద్ధియును గానంగ లేక మదాంధకారుడై
పరగంగ దండకాటవికి బొండు

73

చ॥ కలిగినవారికి గలిమి గల్గినవారలు యీపుల్నిస్తు రా ।
కలిమియ లేనివారు తమకల్గినయంత

74

చ॥ బలిమిని రచ్చలోఁ గినిసి భాగ్యముగల్గినవాఁడు దబ్బరల్ ।
బలికన నిక్కమండ్రు మఱి భాగ్యముగాననివారు నిక్కముకొన్ ।
బలిగిన దబ్బరందు రిటువంటిది కల్మి ధరిశ్రమిదటకొన్ ।
గులమునమిడి డాయె దరికొండచ్చసింహ దయావయోని నీ

75

ఉ॥ వేషములెల్ల మాని సువివేకము చెంది విచారహీనుడై ।
 రోషముఁ జంపి భావమున రూఢిగఁ జూచుచునుండువానికీ ।
 భూషణమైన యట్టి యొక పుష్పలతోటకుఁ బశ్చిమాన మేల్ ।
 ఘోష విసంగవచ్చుఁ దరిగొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 54

ఉ॥ బూడిద బూయనేల మరిపొందుగఁ గృష్ణముఁజేయనేల యే ।
 పీడలనుండనొల్లకను నిండినయెండల నుండ నేటికో ।
 పోడిమిగాను నాత్మ నిటుపొందుగఁ గాంచినవాని వేడుకకో ।
 గూడును మోక్షకాంత తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 55

ఉ॥ మూఁడుగుణాలు మానకను ముందరనండెడిమూర్తి గానకకో ।
 బూడిద మేనఁబూసి బహుబూటకముల్ పయిసేసి ధాత్రిపై ।
 వాడక సంచరించుచును వాసగువస్తువు గానకుండినకో ।
 గూడును ముక్తికాంత తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 56

ఉ॥ భూచరుడైన నేమి శివపూజలు చేసి యనేకముద్రలకో ।
 జూచినఁ బుణ్యమేమి యదిచూడకయుండిన నేమి తక్కువల్ ।
 భేచరిముద్రగాంచి మది కిన్నరభావము మానసంబులో ।
 గోచరమైన ముక్తి తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 57

ఉ॥ పామరలుష్టులన్నియును బగ్గములకో బిగఁగట్టి నద్దురు ।
 స్వామిని జేరి బ్రహ్మమును జాలగఁ గాంచినవాడు ధీరుడై ।
 వేమరు ముక్తికాంతను వివేకముగాఁ గవగూడు నన్యధా ।
 కోమలి నంటఁ బోడు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 58

చ॥ సతులను చూచి చూచి మది సంతసమందుచు నుండు రెప్పుడుకో
 గతులు గనంగలేరు నినుఁ గానంగలేరు వివేకహీనులె ।
 సుతు లింక మోక్షమిత్తు రని చూచి ధనంబు నపేక్షసేయుచుకో ।
 గుఱుకము నొందినారు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 59

చ॥ ఇదియును శాశ్వతంబనుచు నిల్లును ముంగిలి చూచి చూచుచుకో ।
 గుదరక కాపురంబులును గొన్నిదిసంబులు సేయుచుండగా ।
 ముదియొగ మర్చ్యకోటలకు మోహము లోభము మీఱిజ్ఞానముకో
 నుండు గూడును తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధీ ॥ 60

ఉ॥ దేశములోన దివ్య మగునీరుడు సర్వము నిండియుండుగా ।
వాసి గనంగలేక మనవారును సర్వలటంచు నుండి వ ।
ట్రాస లనేటితెగెలను నవ్వాడు నిశ్చయమంచు క త్తితోఁ ।
గోసెను మధురుండు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 40

చ॥ సరహఁ మ్రొక్కి చెప్పెదను నానుదుటక గలనాలు ప్రేమతో ।
నరుమగ నంజ్ఞిములమున నంటెడుపూర్వపువ్రాలు దీసి యా ।
సరసిజగద్భవట్టమున సాంద్రకటాక్షమునుండఁ బంచె మ ।
ద్దురుమహిమేమనందుఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 41

చ॥ గురునకు నీకభేదములు కోరి పఠించితి నంచుఁ జిత్తమం ।
దరయఁగఁ గోపముక వలదు యంబుజబాంధవ సోమనేత్ర నీ ।
కరుణను నిన్ను నేడు పొడఁగాంచితి నింకను మానమేల మ ।
ద్దురుండవు నీవె కాదె తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 42

చ॥ సత మగునామి నిన్నికను సారెకు నే నెలుఁబోవనితు నా ।
యితముగ నీపదాబ్జముల నేర్పడ గట్టిగఁ బట్టి నేగ శ్రీ ।
పతికునభక్తి మార్గమను బగ్గమునక బిగఁబట్టి నిన్ను నా ।
కుతికకు గట్టుకొందుఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 43

ఉ॥ పన్నగశాయి నీమహిమ భక్తులకెల్లను గానవచ్చు నీ ।
పన్నిధి దగ్గరాయెను విచారము దీరెను ముక్తిగల్గు నౌ ।
నెన్నఁగ నీదురూపమును నీగతి నాదుమనంబులోనఁ గక ।
గొన్నవిధంబు దోచెఁ దరికొండ నృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 44

ఉ॥ పాటుగ నాత్మదేశమునఁ బన్నుగ వెన్నెల గాయుచుండుటల్ ।
యాటకమైన యేడు మన యావరణంబులు నుండు దానిలో ।
మేటగునర్చమున్నొకటి మేరువమీదను కావలుండు నీ ।
కోటవిధంబు గంటఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 45

చ॥ తొలగక మేటికోటకును ద్రోవలు తొమ్మిది దానిలోపలక ।
బలిసిగ నంచలంచలను బ్బుగ నాద్గరు కావలుందురా ।
నల నొక్కయేడుచిల్కలును వాసిగఁ బల్కుచునుండు దానిలో
కోలఁకులు రెండు నుండుఁ దరికొండ నృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 46

ఉ॥ ఉబ్బుచు చేరలేకును నూరక లేనటువంటియాన లక్ ।
 పెబ్బులిచేతఁ జిక్కి తనుభేదము తెన్నుచు నున్నదాన నా ।
 మబ్బుచు బద్దమిత్రుగతి మ్రందగ సంహరణంబుఁ జేసి నన్ ।
 గొబ్బున గావపయ్య తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 26

చ॥ అనిశము దుష్టవర్తనుల నాదురిసాధకమెట్లు చేతు నా ।
 మనమున నుండుటల్ దురభిమానము నెట్లు సవాలు చేతు మ ।
 జ్ఞనమును భోజనం బుడుగు సాధక మేగతఁ జేతు నింక నా ।
 కను నొకదారిఁ జూపు తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి॥ 27

చ॥ ఎనసి మనంబుతోడ సకలేంద్రియముల్ పెడఁబొయఁజాలకే ।
 ఘనముగఁ గర్ణరంధ్రములు గానము గోరుచునుండు జగ్గమున్ ।
 దనరగ దూదిసానుపులు తక్కఁగఁ గోరుచునుండుఁ నాడు దు ।
 ర్థణముల కేమనందుఁ దరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 28

ఉ॥ మీఁజివఁకురింద్రియము మేలగువితలు చూడఁ గోరు వి ।
 స్తారముగాను జిహ్వ రుచి సారెకుఁ గోరుచునుండు నాసికం ।
 బారయ గంధవాసనల నందము మీఁ గ్రహింపఁగోరు దు ।
 ప్కోరెక లిన్ని చూడు తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 29

ఉ॥ చూడు మహానుభావ యొకచోద్యపుఁ జీవుఁడు నేహకాంక్షలన్ ।
 వీడఁ డవెన్ని చెప్పిన వివేకము గల్గదు యెంత మత్తుఁడో ।
 రాఁడు దురాశలన్ విడిచి ప్రాకృతభంగిని నింద్రియాలతో ।
 గూడఁడబొయలేడు తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 30

ఉ॥ జోడుగ నెల్లగాలమును సొంపున నా పరమాత్ముఁ డుండు మేల్ ।
 జాడ గనంగనేర్చి తనబాడకుఁ బోవును జీవుఁ డన్యథా ।
 బాడకుఁ బోఁదలంచి శివు బాడకు భీతిలుచున్నవాఁడు యీ ।
 కోడిగ మేమి చూడు తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 31

ఉ॥ రూఢిగ నాత్మ నాయకుని రూపము గాంచెను నాఁడు వేడుకన్ ।
 గాఢప్రపంచనూయలకఁ గ్రమ్మఁ జిక్కఁదలంచి నేఁడు బల్ ।
 మూఁగుండునై చరింపుచును మోహమహావనిఁ జిక్కినాఁడయా ।
 గాఢము ననులేడు తరికొండన్యసింహ దయాపయోనిధి ॥ 32

- 12 చ॥ పరశువు చేరబూని నరపాలనరేఖ్యలము స్తకంబులకా ।
 ఇరువదియొక్క మాటు మువ్వెల్ల నుతింపంగఁ ద్రుంచి రక్షిమఁ ।
 దరయంగఁ దల్లితలద్రులకుఁ నర్పణ మొప్పంగఁ జేసినాడవ్వా ।
 గుఱుతుగ మేరుగ్గీర తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 13 చ॥ దరెరథహజులం బొడమి తాటకఁ జంపి ముసింద్రయాగముకా ।
 నినువన కాంచి యంతటను వేడుకతో మిథిలాపురంబునకా ।
 బలెఁజితివిల్లు ద్రుంచియును బంతము మింపంగఁ గల్పియేలితా ।
 క్షనుమకరామిత్రుఁ దరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 14 చ॥ మునియు దేహసతికి మున్దులబాలుడనై జనించియుకా ।
 బనర యశోదచెంగటన యున్నది మొప్పగ వృద్ధిపొందియుకా ।
 ఘన మగుసాహసంబులను గంసు వధించినశూర మొక్కెదకా ।
 గొంకొని చన్నుఁ బ్రోవు తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 15 ఉ॥ నిండినభక్తితోడుతను నిన్ను నుతించెద నర్వకాలముకా ।
 అంజనవాహ నిన్నుఁ గొనియాడినభాగ్యఫలం బడెట్టిదో ।
 పండెను నాదుకోరికలు పండితపాలన బొద్దురూప యో ।
 పండిలిశాయివై న తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 16 చ॥ రివికులవాక్కి చంద్ర గురురాయనివాక్యము మేటి కెప్పుడకా ।
 గనిజనపాల నీమహిమ గాంచెద నింకను గల్గిరూప యా ।
 శీవునివిధంబుఁ జూచెదను శీవుని నాత్మను జేరఁజేసెదకా ।
 గువలయపత్రనేత్ర తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 17 చ॥ నినుము మహానుభావ మది వేడుకతోడుత విన్నవించెదకా ।
 మొససెడు స్వాతివాసలకు ముత్యపుఁజిప్పల వైట్టులుండు న ।
 ట్లనిశము భక్తియుక్తి నిను నాత్మవిధుండవు నీవటంచు నీ ।
 కును నెదురేను జూతుఁ దరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥
- 18 ఉ॥ నారదసన్న తాంఘ్రియుగ నావిధమెల్లను విన్నవించెదకా ।
 సారెకు నల్లకల్ప లలచంద్రునిఁ జూడఁ దలంచుభాగి నకా ।
 ధీరత మీఱ నిన్నెపుడు దేహములోఁ బాపగాంచుభాగ్యముల
 కోరుచునుండు నయ్య తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥

శ్రీ కృష్ణ.

తరికొండ వేంగమాంబ ప్రణీతమైన

శ్రీ తరికొండ నృసింహ శతకము

శ్లో॥ శ్రీకాంచాత్మసరోజచందకరణం శీతాంశుబింబాననం
శ్రీకంఠాజనము తాంఘ్రికమలం చిచ్ఛాత్రమప్రాకృతమ్ ।
లోకాతీతమనేకగోపయనతీర్థం పంచ సర్వగం ।
స్వాకారం తరికొండశేషకుభరాధ్యక్షం భజేఽహం సదా ॥

ఉ॥ శ్రీరఘురామ మీశ్వరను జెల్వముమీఱగ శ్రీగణేశునిన్ ।
వారిజగర్భునిన్ భపుని వాణిని దుగ్ధను తేత్రపాలకున్ ।
సారేసు సర్వదేవతల సత్కవిశూరుల నెల్ల భక్తి నిన్ ।
గోరి భజింతునయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥

3 చ॥ మణియురు రెండవొంట్ల కను మధ్యమండల భువనాక్షిరూపమై ।
పరగుచు యోగనిద్ర సురపన్నగతల్పమునందు ధీరుడై ।
సరసతః బవ్వళించి యట సంచరలీలను విశ్వమేలున ।
దురుని భజింతునయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥

3A చ॥ అతులిత మైనమీపదవి నందఁ దలంచి విశాలభక్తిచే ।
విభరణగాను మీ రిపుడు వేడ్కను వాక్కుల నిచ్చినంతలో ।
శత్రుకముగాను జెప్పెదరు సగ్గురుస్వామికటాక్ష మేర్పడన్ ।
కుతుకము మీఱఁగాను దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥

చ॥ కరుణయు లేక కొందఱు వికల్పకవిత్య మటంచుఁ బల్కినన్ ।
సరగున నీవు వారలకు సమ్మతిఁ జెప్పి పరాకునేయకే ।
పరువడితోను నీశతకపద్యము లింక ధరితిమీఁదటన్ ।
గురుతోగ నిల్పవయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥

చ॥ హరి సరసింహదేవ గురు గండఱలోను బరాకసేసిరిన్ ।
దరి యెవరయ్య సామి ఘనతాపసరంజన నీవె గాక యో ।
పరమదయాద్ధా నాహృదయపద్మమున స్వసీయించి ప్రేమతో ।
గుఱిగొని వాక్కు నిమ్ము తరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

5

ఉ॥ అచ్చపుభక్తితోడ దనుజాంతుక నే నిటు సర్వకాలమున్ ।
హెచ్చుగ నీ పదాబ్జముల నింపున సమ్మిగదాన మాధనా ।
మచ్చికతోడ న న్నెపుడు మన్నన సేయు మహానుభావ యో ।
కుచ్చిత యుంచుకోకు తరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

6

ఉ॥ కంజదళాక్ష యాబుధులఁ గావఁ దలంచెయు సోమకాసురున్ ।
భంజనజేసి యంతటను భాసురలీలను వేదముల్లగన్ ।
రంజనఁ జేసి యాక్షణమె బ్రహ్మకు నిచ్చినధీర మ్రొక్కెదన్ ।
గుంజరరాజుల తరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

7

చ॥ పరగఁగఁ దేవదానవులు వార్ధిమధింపఁగఁబూనినంత మం ।
దరగిరి గ్రుంగఁగాఁ జెలిసి దానికీఁ గచ్చపహాస మెత్తియున్ ।
సరసత మూపునన్నిలిసి సర్వజగంబులు మోచినాడవో ।
గుఱుతుగ నన్నుఁ బ్రోవు తరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

8

ఉ॥ వాడక హేమలోచనుఁడు వార్ధిని వై తు నటంచు భూమినిన్ ।
బోడిమిమీఱ నెత్తుకొని పోవుచు నుండినయంతలోన మా ।
తాడక వానిఁ ద్రుంచెయు ధరాస్థలి రక్షణసేయఁజాలున ।
క్రోడపమగ్రహాప తరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

9

చ॥ శైశవశ సుక్కుకంఠమున బిట్టగఁ బుట్టి హిరణ్యకశ్యపున్ ।
జెలువుగ గర్భగోళమును జించి సమంచితర క్తధారలన్ ।
గల్గగల్గఁ ద్రావి డింభకునిఁ గాంచినదేవుడ వంచుఁ జాలఁగాఁ ।
గొలిచితినియ్య నిన్నుఁ దరికొండవృషసింహ దయాపయోనిధి ॥

10

ఉ॥ ఏమనవచ్చు మూఁడడుగు లిద్దర నిమ్మని కౌతుకంబునన్ ।
తామస మింత లే కడుగఁ దప్పక దానవుఁ డిచ్చినంతలో ।
వేమయి దానవాధిపుని విశముఖోనికిఁ దొక్కినాడదోఁ ।

చ॥ మురిగితి సీపదామ్ములు మానసమం దెడబాయఁ జాలకన్ |
గరిమను భానుఁ డొచ్చుటకుఁ గంజములెల్ల నపేక్షసేయు నా |
కరణిని నీవు వచ్చుటకు గట్టిగ నాహృదయాంబుజంబు మేల్ |
గుఱుతుగ గోరునయ్య తరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 19

చ॥ హరి హరి రమ్మ రమ్మనుచు నాచ్చుట మంచుచు నేను విల్చినన్ |
బరువున రావదేమి నిను బట్టుగ భక్తులు గట్టవేసిరో |
మఱచితో నన్న నొల్లక రమాసతి నిన్నిటు చేరనీయదో |
గుఱిగొని రావదేమి తరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 20

ఉ॥ మానక నేను విల్చినను మక్కివ లేక పరాకునేసిరో |
వీనల సొకలేక లగ చిప్పముపాలన సేయఁబోతిరో |
పూని మహావినోదమున భోగము మీఱఁగఁ జెంచుభామతోఁ |
గోనలనుండి రావో తరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 21

ఉ॥ నెమ్మదితోడ నిచ్చుటను నీనిజరూపము చూడవేడుకై |
రమ్మని నేను విల్చినను రాజసమో నయ లేక యుంటిరో |
నమ్మతి గాదో లేక నిను సారెకుఁ బిల్చిన రావదేమియో |
కొమ్మన నేమి ముక్తిఁ దరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 22

ఉ॥ మేలు కృపాంతరంగ నిను మిక్కిలి నేనిటుఁ బిల్చి పిల్చినన్ |
ఏల పరాకు చేసెదవె యిప్పుడు నిన్నెడఁ బాయఁజాలకన్ |
జ్ఞానగుసీపదామ్ముల సారములెల్ల మిళిందభాతిఁ గన్ |
గ్రోలుచునుండునయ్య తరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 23

ఉ॥ సుందరదేహ నిన్నిచటఁ జూచెద నంచు నపేక్ష చేయుచున్ |
మందరధారి రమ్మనుచు మాటికిఁ బిల్చిన నిష్ఠువచ్చి నా |
ముందర నిల్చి పల్కఁ దగుముద్దులు గుల్కనటంపు మన్న నీ |
కుండక మేల నింకఁ దరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 24

ఉ॥ సారము లేని సంసరణసర్పముచేతికిఁ జక్కిలేనయా |
తేరకు లేనియాసలును దెచ్చుక యింక నటంపలేనయా |
సారములేద యొక్కడికిఁ బాపము మాయెడ వాంఛఁ జేసి నా |
ఘోరముఁ బాపవయ్య తరికొండస్వసింహ దయాపయోనిధి || 25

ఉ॥ నేనుకఱోడ బొందికని మితగఁ జన్నెలు నేయుచుండఁగా ।
 నేడును నింటనుండు నను నిక్కముగా మరునాఁడు చూచినాఁక ।
 కాడునఁ జేరి వేఁగలయ కాలునిచెట్టునుబట్టి గ్రమ్మఱుగ ।
 గూఁసఁజేరు జీవి తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 33

ఉ॥ అడకు హంగపుట్టగను నార్భట మందుచు నింటిలోనఁ బో ।
 రాడుచు నుండినంతలును సంతసంకరు లొచ్చి వేగఁ గ ।
 న్నిడిచి తన్నుగాను దన కెవ్వరు నక్కముగాను రారు యా ।
 గోడవఁబాప నీనె తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 34

చ॥ కుంకట జీవి నీ విఁకను గిట్టము బొందుచుండవచ్చు యీ ।
 ఘటమును సమ్మవద్దు నినుఁ గాచి యఖండము చూడు వుండు నే ।
 నెటువలె బోధఁ జేసినను నెప్పుడు తాను ఘటాభిమానియై ।
 కుటిలము మానఁజాయెఁ దరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 35

ఉ॥ కండలు ప్రేవులుగ బలువికారపుటస్థులు చీము నెత్తురుగ ।
 నిండిన మూత్రముగ మలము నెప్పుడు మూగి మహా యసహ్యమై ।
 యుండుచు గుఱిలోన నిక నోహరి యేమని పిన్నువెంతు నీ ।
 కుండకు భోగమేల తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 36

చ॥ మఱపున జీవుఁ డెప్పటికి మాయగుదానికెఁ జక్కి తాను నా ।
 యెఱుకను నిల్వసేయకను నెప్పుడు మధురువాక్యసంగతుల ।
 మఱచెద నంచు బోయినను మక్కివతోడుత నన్ను బ్రోవ న ।
 దురుఁ డబుఁ బోవసేడు తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 37

ఉ॥ ఈడిచి తెచ్చి జీవుని మహిమలి దండనసేయఁబూని యా ।
 మూఁడుగుణాల బట్టుకొని ముప్పిరిపగ్గము వేడి గట్టగాఁ ।
 జూడఁగ నార్గర నృదినిజొన్నిన చిత్తము నింద్రియాంబులగ ।
 గూడ బిగించినాఁడు తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 38

చ॥ పనగలసామి న న్నెప్పుడు పాలనసేయఁడలంచినాఁడో నా ।
 కుశలము గోరినాఁడు నను గొబ్బున రక్షణచేసి ప్రేమతో ।
 విసువక నామనంబు గడువెంతగుటగ మదకుంజరాన కం ।
 కుశముగ నిల్చినాఁడు తరికొండవృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 39

చ॥ కొలఁకులమధ్యమందు నొకకోమలియున్నది దానినొకలకా !
సలితవహ్నిమండలము చంద్రదివాకరమండలంబులకా !
అలవడ నాటుచక్రముల కావల నందొక సారనంబులకా !
గులుకుచునుండు హంస తరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 47

ఉ॥ గీష్పతిబ్రహ్మశేషమతశ్చి రివిశాల దయాంతరంగ యో !
పుష్పశరారిమిత్ర విను పాండుగ దేహములోన మేటిగాఁ
బుష్పము లేడునుండు తనముందర నందొకము కృష్ణపుష్పముకా !
గోష్పదభాతి నుండుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 48

ఉ॥ భాసురలీల సోహమాను భావములకా నిరంతంబు చాల హా !
సీ సహితంబుగాను ఎరిచేసెను మిత్రు శిలా భగీరథి !
కాశి గయా ప్రయాగలును ఖ్యాతిగ దేహములోన పర్వతకా !
కోశము లై చునుండుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 49

చ॥ అరయఁగఁ జేతనుండును గణాధిపుఁడుకా యమరాజసంగముకా !
యిరవుగ బ్రహ్మవిష్ణులు మహేశుండు రుద్రుఁడు సర్వలోకముకా !
సరసిజసంధ వాండ్లమునఁ జక్కగనుండును యాయజాండ్లముకా !
గురుతుగ నాత్మనుండుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 50

ఉ॥ కంఠములోనినాళ మతికాంతిగ వెల్లడిరీతిఁ జూచి యా !
కంఠముమీఁద రెండు బలుకాటుకకొండలమధ్యమందు శ్రీ !
కంఠునిఁ గాంచి యంత లయకాలుని వేగమె ధిక్కరించి నై !
సుంతముఁ జేరవచ్చుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 51

ఉ॥ నిష్ఠలవెన్నిగల్గినను నేర్పునరణ్యమునందు బొందికికా !
గట్టము లెన్నిచేసినను గ్రమ్మఱజేవుండు పుట్టకుండునే !
యష్టమదంబులకా ఊడిగి యాత్మను గాంచినవాండు వేగ ను !
త్కృష్టభవాద్ధి చాటుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 52

ఉ॥ మూఁడుగుణంబులు నైఱిఁగి ముందటిమార్గము గాంచి గ్రక్కునకా !
మూఁడు శరీరముల్ దెలిసి ముమ్ములకొనన చేరి ధీరుండై !
మూఁడుప్రవాహముల్ గలసి మోదము నొందుచు నుండువోలునకా !
గూడిన మోక్షమబ్బుఁ దరికొండస్థానిహ దయాపయోనిధి ॥ 53

ఉ॥ పుట్టుచుం గిట్టుచున్ మరియు బోధశరీరుని గాననేరకన్ ।
 వట్టిదురాశలన్ దగిలి వారిజగంధులమిడివేమున్ ।
 నెట్టన కాపురంబులును నిక్కమటంచును నమ్మి యాత్మతో ।
 గుట్టు గనంగలేరు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 61

ఉ॥ కట్టిడిబుద్ధి లేక మరికాపురముల్ సతమంచు సమ్మకన్ ।
 జుట్టున మోహపాశములఁ జూఱునఁ గోసిన బుద్ధిమంతుఁడున్
 బట్టగునట్టిదేశికునిప్రాపునఁ జేరి మనంబు నిల్పి యా ।
 గుట్టు గనంగ నేర్చునఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 62

ఉ॥ ఎక్కడిర్కొక్కమోజనము లెక్కడిభాగ్యము లెక్కడింతులున్ ।
 యెక్కడిపాడిపంటలును యెక్కడిబంధవు లెల్ల నాఁకికన్ ।
 దక్కక వృద్ధరూపమును దాల్చినఁ బుత్రకు లింటివాఁకిటన్ ।
 గుక్కలఁ దోలుమండు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 63

ఉ॥ యెవ్వనమందు నాథులకు నింతులు మేలుపచార మేర్పడకన్ ।
 నివ్వటిలంగఁ జేతురు త్రినేత్రునివీడనిభ్రమండ్లరా ।
 యెవ్వనమంత బోవ మరియింతులు నాథుల లెక్కనేయకన్ ।
 గ్రొవ్వినమాటలండు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 64

చ॥ మనుజులు మందబుద్ధిఁ జని మానవనాథుల నాశ్రయించుచున్ ।
 ఒనరగఁ తర్కవాదముల నూరకచేసి ధనంబు దెచ్చి యా ।
 తనయుల కంచు గొండులను దాతురు లోభముచేత నేర్పడకన్ ।
 గొనకొననీదు ముక్తి తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 65

చ॥ సిరమగుమానసంబునను శ్రీహరి నిన్నెపు డాశ్రయించినన్ ।
 దరగక యింట నుండు దివిజాధిప
 66

ఉ॥ చెండితనంబు మానకను చెప్పినమాట గ్రహింపనేరకన్ ।
 యుండెడి భార్యతో తగులుయా

చ॥ కలియుగమందు నిక్కముగఁ గల్గులు దోచె జంతుకృతై
బలిమిగఁ దోచసాగె మర్రిబ్రహ్మజనంబుల శూద్రకొంబులకొ
ఎలమిని నెంచరై రి ధరయెక్కవతక్కవ లేకపోయె న ।
త్కులము లనత్మమాయొఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 76

ఉ॥ ధర్మమె శాశ్వతం బరుచుఁ దప్పక యెన్నఁచునుండువాఁడు యో ।
కర్మనిరంతరై యొనరఁగాను ధరిత్రిని గీర్తిమాతుఁడై ।
నిర్మలచిత్తుఁడై యెనఁగి నీపదపద్మములందుఁ జేరునో
కూర్మశరీర స్వామి తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 77

చ॥ సరగున నార్మిలోలను సర్గురుఁగాంచినవాఁడు క్రమ్మటకొ
లారుగఁడు దుర్గుణంబులకు నందుకు నాదృశమెను శెప్పెద
నృరి కదభీషలంబు తగ మక్కువతోడ భుజించురముల్ ।
కొరుకునె ముట్టెకాయ తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 78

చ॥ అలరునిధికొ నిషేధమును నాత్మకు లే దిటు లెంచి చూడ నీ ।
కలఁకలు మానలేకను పికారములై న ప్రపంచమాయచే ॥
బలిమిగఁ జిక్కి భేదములు ఎల్కుట గాని మహాత్మ యాత్మకుకొ ।
గులమును గోత్ర మేది తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 79

ఉ॥ పుణ్యుండ యైనసర్గురునిపూజ నిరంతముఁ జేసి భక్తిచే ।
గణ్యము నేయకాగురుని గండలుగాఁ దెగఁగోసి మోక్షముకొ ।
గణ్యముఁ జేసి ముక్తయచుకాంత వినోదముఁ జూడ వేఱ నా ।
ద్గుణ్య మెరుంగ లేఁడు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 80

ఉ॥ వేధకుసంశయంబులును వీడి నిజస్థితి నుండి భక్తిచే ।
సాధకమైనయానిగమసారములో రుచిఁ జూడలేరు న ।
దోష్పథ వినంగ లేరు తమబుద్ధాకచోటను నిల్పలేరు దు ।
ప్రసోధము మానలేరు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 81

ఉ॥ చూపునిజంబు చేసి యొకచోటనె చక్కగఁ జూడలేరు క ।
స్వాపలమధ్యమందుఁ బరబ్రహ్మకళంతయు నిల్పలేరు నం ।
తాపము మానలేరు నొకదాఁటుగ నాత్మ గనంగ లేర యా ।
కొపము నిల్పలేరు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 82

ఉ॥ పెట్టినవారికిఁ మరియుఁ బెట్టినయంతయుఁ గల్లు నేటికిఁ ।
వట్టదురాశలం దగిలి వాజతనంబున నన్యసంపదల్ ।
గట్టగఁ జూడఁ జాలకను కచ్చలు సేయుచు నోరునొవ్వఁగాఁ ।
గొట్టినఁబొందరయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 90

ఉ॥ పట్టుగ నీశ్వరుండు తనపాలిటనుండెపుడిచ్చినంతలోఁ ।
దిట్టక దీనదేహులను తేటగ లాలన చేసి యన్నముక ।
బెట్టు వివేకమానసము పెంపొనరించుచు నూరకుండినక ।
గట్టున లక్ష్మీ బొందుఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 91

ఉ॥ బొందియె శాశ్వతం బుచు బోరున రొక్కము గూర్చులోభినిక ।
బొందఁగ నూరిలోఁ గినిసి భోజుడ వంచును భట్ల వేడినక ।
ఎందుకు వీరునచ్చి రిదియేమి మహాప్రళయం బటంచు బల్ ।
గొందుల దూరునయ్య తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 92

ఉ॥ అంతిమ మైకం రికిని నాలయమైనటువంటివాడ యా ।
శంకరుఁ డిచ్చినంతయు విచారము సేయక నేకభక్తితోఁ ।
బొంకముగాను రచ్చలను భోజుడ వంచును బల్కువారికిక ।
గొంకక యీవు లిచ్చుఁ దరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 93

ఉ॥ ఎవ్వరు లేరు జీవునికి నెవ్వరుశత్రువు లెవ్వరాస్తులుక ।
యెవ్వరు నిదసేయుదురు యెవ్వరుమెచ్చుదు రెన్నిభంగులక ।
యెవ్వరియందు సంతతము నేర్పడ జీవుండు నిండియుండుఁ దా ।
గొవ్వనుఁ భేదమేల తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 94

ఉ॥ పాటిగ నగ్నిసాక్షిగఁ వివాహమయైనపతివ్రతామణిక ।
నీటున నొల్లకక మిగుల నేరము లెన్నుచుఁగొట్టిట్టియుక ।
ధాటిగ నన్యకాంతను ముదంబున రక్షణఁ జేసి దానితోఁ ।
గూటమి పాపమేతు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 95

ఉ॥ తల్లికిఁ గాని బిడ్డలును పై వమునెంచనిమర్త్యకోటులుక ।
జల్ల రిబుద్ధితోడ పరసుందరిఁగోరుచునుండువారలుక ।
దల్లడమంది నాటికిని తప్పక యాయమధర్మరాజుచే ।
గొల్లకుఁ బోవువారు తరికొండనృసింహ దయాపయోనిధి ॥ 96

ద్విపదభాగవతము.

(S. No. 7410 a)

97 Substance Palm leaf; Size 20x1½ inches; Leaves 43; Lines 9; Character Telugu; Condition injured; incomplete.

ఇది శ్రీకాళహస్తిరాజాగారి పుస్తకభాండాగారమునుండి యిటీవల నిట
పొందబడిన తాళపత్రగ్రంథములలో నొకటి.

98 ఇది శ్రీతరిగొండ వెంగమాంబవిరచితము. సంస్కృతభాగవతమునకుఁ
దనిగింపు. ఈమె నందవరీకనియోగిబ్రాహ్మణదంపతులైన మంగమాంబ
కృష్ణార్జునతనూజ. ఇంకేటి వెంకటాచలపతిభార్య. బాల్యముననే యీమొక
విధవ్యము గల్గెనని యందురు. భక్తురాలైన పారమార్థికచింతతో జీవితమంతయు
99 తిరువతి శ్రేత్రమున శ్రీవేంకటేశ్వరుని సన్నిధిని గాలము గడపెనందురు.

ఈకృతి ద్విపదరచన. శ్రీలిమధురమైన పాఠకులఁ దన్మయల నొనరించు
ట్లున్నది. భక్తిరసంపుష్పముద్దయనఁజెల్లు. ఈకృతి రచించుటకుఁ బూర్వము
ఈమె (1) నారసింహశతకము. (2) నారసింహవిలాసకథ. (3) శివనాటకము.
30 (4) రాజయోగసారము. (ద్విపద) (5) కృష్ణనాటకము. (6) పారిజాతాప
హరణము. (7) రమాపరిణయము. (8) చెంచునాటకము. (9) శ్రీకృష్ణమంజరి.
(10) దుక్కిణీనాటకము. (11) గోపికానాటకము. అను వానిని వ్రాసినట్లందుఁ
బోర్కొనియున్నది. ఈభాగవతమున ద్వాదశస్కంధములను వ్రాసినట్లు తెల్పియు
11 న్నది. కాని మద్రాసు కోశాగారమున నున్నప్రతిలో మొదటియాఱుస్కంధములు
పూర్తిగా లేనివి. ఇచ్చట మొదటిమూడు స్కంధములు మాత్రము పూర్తి
గానున్నవి. ఈమె యీభాగవతరచనానంతరముకాఁబోలు యోగవాసిష్ఠము
2 వాక్యసారమాయణము) వెంకటాచలమాహాత్మ్యము మున్నగువానినిరచియించి
జూరబోవు.

ఇట్టి ద్విపద భాగవతములు దోసూరికోనేరికవి తేకుమళ్ళరంగళాయి
కావ్యకళింగయ యను పూర్వకవులచేఁ గూడ రచింపబడి యున్నవి.

గ్రంథాదిని వేంకటేశ్వరుఁడు తనకుఁబిన్ని కృష్ణనిరీతి సమీపించి భాగవ
తము చేతికిచ్చి ద్విపదకావ్యముగ నేయుమని యానతియ నామె దొరకొనినది.

అష్టాంగయోగసారము (Ms. No. 7410 b)

బ్రహ్మసారము

Substance Palm leaf; Size $20 \times 1\frac{1}{2}$ inches; Leaves 13; Lines 8 character Telugu; Condition injured; complete.

ఇదికూడ శ్రీకాళహస్తిరాజాగారి పుస్తకభాండాగారమునుండి యిటీవలఁ జేబడిన తాళపత్రగ్రంథములలోనిదే.

సౌభర్యుల

జ్ఞానోపదేశ

య నమా

కేవలముగా

ఇచ్చుట

యచున్నది.

రాగములు

నయినయే

RTL.

ఇదియు శ్రీతరిగొండ వెంగమాంబాప్రసాదము, ఈమహా రచింపఁబడినరాజ యోగసారమువలెనిది ద్విపదగాక గద్యపద్యాత్మక ముగనున్నది. ఇందు తొలిపద్య ములందు తాను వరాహపురాణము నలఘుపద్యకావ్యముగఁ జే నట్లు చెప్పికొని యున్నది. కాని యావిషయ మితరకృతుల నందును నీమొక్కొక్కవలేదు. ఆవరా హపురాణమునందు యోగవిషయము విస్తారముగా నున్నందున నాయోగమర్మ ములఁజెప్పఁదగినవి కొందఱు బల్కినందునఁబానాయోగసారముని భక్తిప్రధాన ముగ నీ యష్టాంగయోగసారమును కృతిన రచించినట్లు లీకిందివద్యమునఁ జెలియుచున్నది.

నీ॥ వన్నె కెక్కిన నందవరచౌడమాంబను

శ్రీనివాసుని విరించిని సుతించి

శ్రీతరిగొండ నృసింహుని గీర్తించి

యావరాహపురాణ మలఘపద్య

కావ్యంబుఁజేసి యోగము లందు చిస్తర

ముగ రచించితిఁగాన మొనసి నభల

నీయోగమర్మంబు లెఱిగి చెప్పందగు

ననుచుఁగొందఱు బల్కినందువలన

గీ॥ నావరాహపురాణముం దమరు యోగ

సరణి నీవలఁదీసి యచ్చటను భక్తి

యోగమే యుంచి యష్టాంగయోగసార

మనగ నీకృతి రచియింతు నార్యులార ॥

ఇందు వరాహస్వామి భూదేవి కీయోగంబుల వివరించి తెల్పినట్లు చెప్పఁ బడియున్నది. అష్టాంగయోగములు, అష్టాదశాననంబులు, మంత్ర లయ మార రాజయోగంబులు, పంచావస్థలుమున్నగు యోగవిషయము లనుభవక్రమము

చివరి మహారాజరాజులైన బామరచిన కెంకటప్పనాయనివారికి శ్రీరామరక్ష
త్రయంగా వ్రాయించినట్లున్నది.

చెన్నపురి ప్రాచ్యలిఖితపుస్తక భాండాగారమున R. 141 a నెంబరుతో
నొక గ్రంథమీ కృష్ణార్జునసంవాద మనుచేరనున్నది. అది నాదిండ్లగోపనచే
రచింపబడినట్లున్నది. గ్రంథాదిని రామచంద్రస్తుతిని గూర్చినవిరెంటును సమా
నము. మద్రాసుప్రతియందు గ్రంథకర్తవంశమును గుఱించి విశేషముగా
నున్నది. ఇచ్చటిప్రతియందులేదు. మద్రాసునందలి స్రతి అసమగ్రము. ఇచ్చటిది
సమగ్రముగనున్నది. కథాభాగము రెంటును సమానమనియే తోచుచున్నది.
గ్రంథకర్తవంశావళి తప్పతక్కినకథాభాగములక్రింద సూచింపబడిన భాగములు
రెంటును దుల్యమగుగనే యున్నవి. కావునదీని కర్తకూడ నాదిండ్లగోపనయనియే
చెప్పవగును.

P. BALAKRISHNA MURTI.

